

APORTACIONS A PARTIR DEL DOCUMENT DE BASES DEL SEAIA abril 2010.

Amb aquest document, des de l'Associació de Professionals d'EAIA's de Catalunya volem fer una aportació a partir del "Document de Bases del SEAIA", elaborat per DGAIA en data 12/9/08, i fer-lo arribar a les institucions a qui pugui interessar: DGAIA, Administració Local, Síndic de Greuges, etc.

Considerem que es tracta d'un document que va comportar un treball intens i participatiu que té valor per l'esforç de recopilació en el camp de la intervenció dels EAIA, sobretot perquè és el primer document d'aquestes característiques que es fa des del Programa Marc de l'any 96. Potser per aquest motiu, i per la metodologia d'elaboració, entre els professionals dels EAIA va crear expectatives com si d'un nou Programa Marc es tractés, quan en realitat és un document recopilatori que té la finalitat d'orientar la planificació i el desenvolupament dels SEAIA. Per tant, un document adreçat als tècnics i polítics responsables de la planificació, encara que en alguns capítols incorpora criteris i instruments tècnics d'interès per al treball dels professionals.

En base al contingut del document, hem volgut agrupar la nostra aportació en tres apartats:

1. Bases per la planificació dels SEAIA
2. Instruments i criteris tècnics
3. Propostes

1. BASES PER LA PLANIFICACIÓ

Des d'una lectura general, sembla bastant clar que el resultat d'aquest document respon a la necessitat de DGAIA en aquell moment, de definir el tema de les urgències i els casos prioritaris, així com d'articular les competències dels SBASP i dels EAIA:

Des d'un punt de vista teòric, estem d'acord que l'EAIA com equip especialitzat, és el més idoni per atendre situacions preferents, "*perquè disposa d'informació respecte a la intervenció realitzada des de diferents serveis, de la realitat de la família en el context del barri, de la utilització dels recursos de la DGAIA i del significat de les mesures administratives*", i afegiríem: perquè és un equip **interdisciplinar**, concebut i preparat tècnicament per atendre aquest tipus de situacions.

Però considerem que fer aquesta definició teòrica, i alhora suprimir el servei d'urgències de DGAIA sense parlar de les condicions i dels recursos necessaris per poder-les atendre des del territori, és un plantejament que no té en compte la realitat i que ha provocat greus disfuncions en el sistema de protecció, tal com apuntàvem en el Manifest de maig '09, i que el mateix Síndic de Greuges de Catalunya reflecteix en el

seu informe extraordinari de Juny del 2009, sobre la Protecció de la Infància en situació d'alt risc social a Catalunya.

Per a què l'Eaia pugui atendre un cas amb qualitat, -sigui ordinari, preferent o prioritari-, ha de comptar amb els recursos necessaris: humans, tècnics, d'infraestructura, amb seguretat pels professionals..., així com garantir que les mesures que es proposin es puguin fer efectives i en el moment adequat: atenció directa i immediata als infants i les seves famílies, amb el suport jurídic i els recursos de protecció adequats a les necessitats particulars de cada cas.

Considerem que les bases per una bona planificació s'haurien de fonamentar en l'anàlisi i valoració de la situació actual, dels dèficits i de les necessitats detectades, dels recursos i de les potencialitats del sistema..., caldria fer referència a les ràtios de població per professional o per equip d'acord amb les característiques de cada territori, sense obviar els recursos necessaris per dur a terme la tasca.

Per una bona planificació també cal establir els indicadors d'avaluació: de la qualitat i dels resultats de l'aplicació del model, de com es desenvolupen les funcions, de l'eficàcia dels recursos emprats, etc... contemplant els mecanismes de participació de tots els agents implicats (també els serveis socials d'atenció primària).

En aquesta línia de reflexió considerem necessari fer referència de nou a les aportacions del Síndic de Greuges de Catalunya (juny del 2009), que exposa de forma objectiva i partint de l'anàlisi de les dades, quina és la situació del sistema de protecció, i en particular dels EAIA, i fa recomanacions i propostes adreçades directament a pal·liar els dèficits detectats.

2. INSTRUMENTS I CRITERIS TÈCNICS

Com dèiem en la introducció, aquest Document de Bases no es pot considerar un document marc de directrius tècniques com era el de l'any 1996, perquè encara que aporta elements i criteris nous molt interessants (el concepte de tractament preventiu, diferenciació entre tractament i control, temporalitza processos,...) també resulta contradictori en altres temes importants (hi ha diferents criteris per definir els casos preferents, no hi ha únic criteri per definir els indicadors de desemparament, ...)

En general és un document tècnicament poc aclaridor, en alguns punts repetitiu i fragmentat, annexa documents poc treballats, com ara la funció de l'educador o el pla de millora, ... en cap moment parla de les diferents disciplines ni de les funcions de cada professional, no aporta elements aclaridors sobre el funcionament intern dels equips, ni de com desenvolupar les funcions. Deixa a mans de l'Administració Local aspectes organitzatius i d'infraestructura sense cap indicació ni criteri unificador, cosa que en territoris petits equival a deixar-los a criteri de l'equip, sense suport ni supervisió tècniques.

A falta de criteris clars i unificadors (que un equip tingui o no casos pendents, com es desenvolupen les diferents funcions, de quina manera s'atenen les urgències i qui les atén,...) es fa evident que hi ha una gran dispersió entre els diferents EAIA de

Catalunya, en funció de cada equip, sovint en funció de cada EFI, i també en funció de cada demarcació territorial.

La conseqüència d'aquesta dispersió és que la cobertura d'aquest servei bàsic al ciutadà, que hauria de ser homogènia a tot Catalunya, resulta desigual i amb criteris a vegades divergents.

En aquest sentit considerem que des de DGAIA s'ha fet un esforç considerable en tot allò que fa referència a la vessant jurídica dels processos de desemparament, i de la gestió dels expedients a nivell administratiu, però no hi ha hagut una aportació tècnica en paral·lel que complementi i integri en els processos jurídics, el treball tècnic. Aquesta mancança es fa palesa en la quotidianitat del treball dels EAIA amb la DGAIA i és font de moltes dificultats, malentesos i disfuncions.

3. PROPOSTES

Sens dubte hi ha molts elements i propostes que podríem aportar, que tenen a veure amb la planificació i amb les directrius tècniques, però en aquest document volem destacar dos temes per nosaltres rellevants: el del volum de casos per EAIA i la qualitat de l'atenció que podem oferir.

Per aquest motiu volem fer dues propostes:

1. Crear una comissió de treball impulsada i liderada per la DGAIA per establir un sistema d'indicadors de les tasques dels professionals dels EAIA que permeti fer una previsió de la ràtio i que contempli:
 - a. les diferents funcions assignades (assessorament, col.laboració amb altres agents, estudi diagnòstic, seguiment i intervenció en casos preferents)
 - b. característiques del territori
 - c. model de funcionament de cada EAIA
 - d. treball interdisciplinar

Caldria que el resultat d'aquest treball fos d'aplicació a tot el territori i servís per ajustar l'assignació de professionals als EAIA, amb la finalitat de millorar la qualitat de l'atenció que s'ofereix.

2. Crear una comissió de treball, impulsada i liderada per la DGAIA per renovar i ampliar el Programa Marc de directrius tècniques pels EAIA, amb la participació de tots els agents implicats, adaptant-lo a la realitat actual. Aquest nou programa marc hauria d'esdevenir un instrument amb vocació d'unificar criteris i instruccions tècniques per a oferir un servei amb més garanties de qualitat, d'equitat i d'equilibri territorial.

Des de l'ASPEAIA oferim des d'aquí la nostra col.laboració per participar en aquestes propostes, juntament amb tots els agents implicats.

ASPEAIA,
Barcelona, abril 2010.